

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om laddningspunkter för elfordon och beredskap för sådana laddningspunkter i anslutning till byggnader samt om system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning och lag om ändring av 126 § i markanvändnings- och bygglagen

Till miljöutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om laddningspunkter för elfordon och beredskap för sådana laddningspunkter i anslutning till byggnader samt om system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning och lag om ändring av 126 § i markanvändnings- och bygglagen (RP 23/2020 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för utlåtande till miljöutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Sari Rapinoja, miljöministeriet
- miljöråd Maarit Haakana, miljöministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- kommunikationsministeriet
- Konkurrens- och konsumentverket
- Klimatpanelen
- Ensto Oy
- Bilimportörerna och -industrin rf
- Livsmedelsindustriförbundet rf
- Finsk Energiindustri rf
- Finsk Handel rf
- Turism- och Restaurangförbundet rf
- Finlands Dagligvaruhandel rf
- Byggnadsindustrin RT rf
- RAKLI ry
- Finlands Disponentförbund rf
- Finlands Fastighetsförbund rf
- Företagarna i Finland rf

Utlåtande EkUU 14/2020 rd

- Elektrotekniska Handelsförbundet i Finland rf
- Teknologiindustrin rf
- verksamhetsledare Matti Koistinen, Cykelförbundet rf
- docent Teemu Hartikainen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionens mål. Det centrala syftet med propositionen är att genomföra de nya skyldigheterna enligt direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD-direktivet) på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt. Syftet med regleringen är att öka antalet laddningsstationer för elfordon och beredskapen för sådana laddningspunkter i anslutning till byggnader samt att främja tillämpningen av fastighetsautomation och fastighetsstyrning. Genom propositionen genomförs också de mål i regeringsprogrammet som gäller minskat klimatavtryck av boende och byggande, byggande av ett klimatneutralt samhälle och förbättring av kvaliteten i byggandet samt utsläppssnål trafik.

De viktigaste förslagen. Förslaget till ny lag innehåller två centrala helheter: i 2 kap. föreskrivs det om laddningsstationer för elfordon och beredskap för sådana laddningspunkter, och i 3 kap. om system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning. Dessutom innehåller lagen bestämmelser om myndigheternas verksamhet. Vidare föreslås det att markanvändnings- och bygglagen ändras i fråga om åtgärdstillstånd för byggande av system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning i vissa byggnader.

Skyldigheterna enligt den föreslagna regleringen i fråga om laddningsstationer för elbilar eller beredskapen för sådana varierar beroende på om det är fråga om en ny eller befintlig byggnad och i vilken omfattning byggnaden avses bli reparerad. Bestämmelserna skiljer sig också i fråga om bostadsbyggnader och byggnader som används för annat än boende. Skyldigheterna graderas också enligt antalet parkeringsplatser.

Laddningspunkter för elbilar. Ekonomiutskottet konstaterar att främjandet av en övergång till eldrivna personbilar är en förutsättning för regeringsprogrammets mål om koldioxidneutralitet och halvering av utsläppen från trafiken. Ökad eldrift i trafiken minskar också oljeberoendet. Att förbättra möjligheterna att ladda fordon är ett element i främjandet av eldrift, särskilt med tanke på de långa avstånden mellan tätorterna i glesbygdsregionerna. Omställningen till eldrift kräver dock betydligt större förändringar än enbart en ökning av antalet laddningspunkter. Av ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning framgick det också att en central faktor som kan påverka beslutsfattandet på individnivå är beslutsförfarandet enligt lagen om bostadsaktiebolag, som inte är ägnat att främja byggandet av laddningspunkter ens i de fall där den delägare som tar initiativ till byggandet är beredd att själv bekosta det. Dessutom bör en rättvis fördelning av byggkostnaderna för laddningsplatserna uppnås mellan de första delägarna och de delägare som senare ansluter sig till laddningsnätet.

System för fastighetsautomation och fastighetsstyrning. Kraven i den föreslagna lagen motsvarar de bestämmelser i EPBD-direktivet som överförs oförändrade till vår nationella lagstiftning. I den föreslagna regleringen har man inte i egentlig mening eftersträvat att ändra bestämmelserna så att de på bästa sätt lämpar sig för finländska förhållanden och byggnadssätt, utan de har i stor

Utlåtande EkUU 14/2020 rd

utsträckning tagits in i författningstexten i oförändrad form. Den valda regleringslösningen stöder sig i stor utsträckning på regeringsprogrammet och dess mål för koldioxidneutralitet: regeringsprogrammet betonar minskning av koldioxidavtrycket från boende och byggande, samt byggande av laddningsinfrastruktur för elbilar som centrala verktyg för att uppnå koldioxidsnålhet. När det senare utarbetas anvisningar som stöder tillämpningen av lagen, bör man säkerställa att anvisningarna är neutrala i fråga om metod och teknik. Ekonomiutskottet påpekar att uppvärmningslösningarna för byggnader blir mångsidigare i takt med att tekniken utvecklas. I regleringen bör alla slags renoveringar som hänför sig till energianvändning beaktas.

Cykling. Eldrivna cyklar och olika lätta eldrivna fortskaffningsmedel är ett led i främjandet av eldrivna transporter och en viktig del av minskningen av utsläppen från trafiken. Ekonomiutskottet påpekar att även om den infrastruktur som elcyklarna förutsätter egentligen inte hör till tillämpningsområdet för den EU-reglering som är under behandling, finns det anledning att se till att regleringen och författningarna stöder en utbredning av dessa fordon.

Kostnader. I enlighet med utgångspunkterna i direktivet gällde de ekonomiska konsekvensbedömningarna det befintliga byggnadsbeståndet och nybyggen. Ekonomiutskottet stöder den grundläggande principen för regleringen, det vill säga att det inte ska krävas ändringar i gamla byggnader när markanvändnings- och bygglagen ändras. En byggnad har godkänts för användning med stöd av de bestämmelser som gällde när ansökan om bygglov lämnades in, och ändringar görs när byggnaden saneras eller användningsändamålet ändras. Skyldigheten att installera laddningspunkter kan medföra onödiga kostnader i de fall där någon betydande användning av laddningspunkten inte uppstår på kort sikt.

Om byggandet av laddningsplatser framskrider på marknadsvillkor beaktas att laddningstekniken fortgående utvecklas i och med att elbilsbeståndet och tekniken utvecklas. Om författningarna alltför detaljerat styr hur laddningspunkter ska byggas, finns det risk för att laddningspunkter byggs på platser där de inte kan användas eller där de mest kostnadseffektiva alternativ som tekniken erbjuder inte möter användarnas behov eller inte beaktar redan installerade laddningspunkter.

Allmänna synpunkter. Ekonomiutskottet påpekar att de föreslagna bestämmelserna i propositionen innebär att Finland genomför EPBD-direktivet mer ambitiöst än vad direktivets basnivå förutsätter. När skyldigheterna fastställs ska det beaktas att den pandemi som coronaviruset orsakar påverkar det ekonomiska läget och investeringarna långt in i framtiden. De största konsekvenserna av det osäkra ekonomiska läget drabbar i första hand ombyggnad. Det är en viktig faktor, eftersom renoveringarna och därmed förbättringen av fastighetsbeståndets energieffektivitet på kort sikt är viktiga för minskningen av koldioxidutsläppen från den byggda miljön.

Om pandemin ger ekonomiska konsekvenser under längre tid, inverkar det också på moderniseringen av bilbeståndet och därmed också på behovet av laddningspunkter. Det största hindret för att elbilar ska bli mer allmänt förekommande är för närvarande anskaffningspriset snarare än att konsumenterna skulle ha någon principiell motvilja mot eldrift.

När författningsmiljön utvecklas måste man beakta hur de ekonomiska villkoren påverkar människornas val. Ekonomiutskottet anser det viktigt att man vid planeringen av den ekonomiska åter-

Utlåtande EkUU 14/2020 rd

uppbyggnaden efter krisen fäster uppmärksamhet vid lösningarnas hållbarhet ur såväl ekonomisk som miljömässig synvinkel. Om det senare utarbetas anvisningar som stöder tillämpningen av den föreslagna lagen, bör man säkerställa att anvisningarna är neutrala i fråga om metod och teknik.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottet föreslår

att miljöutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 3.6.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juhana Vartiainen saml
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Maria Guzenina sd
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Mari Holopainen gröna
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Eeva Kalli cent
medlem Pia Kauma saml
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Sakari Puisto saf
medlem Minna Reijonen saf
medlem Janne Sankelo saml
medlem Hussein al-Tae sd
medlem Veikko Vallin saf
medlem Tuula Väättäinen sd
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Raimo Piirainen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.

Utlåtande EkUU 14/2020 rd

Avvikande mening

AVVIKANDE MENING

Motivering

I propositionen föreslås det att det stiftas en ny lag om laddningspunkter för elfordon och om beredskap för sådana laddningspunkter i anslutning till byggnader samt om system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning. Genom den föreslagna lagen genomförs det reviderade direktivet om byggnaders energiprestanda. Direktivet antogs som en del av Europeiska unionens paket för ren energi, vars syfte är att begränsa klimatförändringen.

Enligt propositionen ska Finland genomföra direktivet mer ambitiöst än vad direktivets basnivå förutsätter. Alltför höga ambitioner leder dock till att vår redan höga kostnadsnivå stiger ytterligare, vilket kan ses som ett hot mot vår ekonomiska konkurrenskraft. Dessutom är det inte alls sagt att det skulle finnas användning för de efterlysta laddningsplatserna i byggnader som inte är bostäder. Arbetsplatsernas laddningsplatser står redan nu tomma, eftersom skattemyndigheten har fastställt att arbetsplatsnedladdningen ska beskattas till 360 euro per år (30 euro/mån.), vilket gjorde nedladdningen olönsam, eftersom man kan ladda bilen billigare hemma och det dessutom finns helt gratis laddningsplatser här och där.

Klimatförhållandena i Finland samt de interna och externa avstånden gör att klimatpolitiken, som redan sköts ansvarsfullt, blir dyr för finländarna. De medel som används för verkställigheten av propositionen måste tas från andra objekt. Det kan till exempel inom byggbranschen ha till och med negativa konsekvenser för miljön, när pengar läggs på onödiga laddningsplatser i stället för på andra investeringar som förbättrar energieffektiviteten.

Sannfinländarna litar på marknadsekonomi och på efterfrågan som en styrande kraft. Om laddningsplatser ger konsumenterna nytta och innebär en positiv profilering gentemot konkurrenterna, byggs laddningsstationerna där det finns behov av dem. Så sker redan i dag, vilket framgår av de många kommersiella laddningsplatserna i vårt land. Också husbolagen har installerat en hel del laddningsplatser. Lagstiftningen bör på sin höjd förplikta till att möjliggöra installation av laddningspunkter på parkeringsplatser, det vill säga dra de rör och ledningar som krävs.

Övergången till elbilar har bara börjat. Den teknik som används och den kompetens som hänförs sig till tillämpningen av den kommer att utvecklas kvalitativt och bli billigare. Därför bör vi undvika påtvingade, framtunga investeringar.

Sannfinländarnas utskottsgrupp betonar att de som i första hand blir lidande av propositionen är äldre bostadsaktiebolag som genomför mer omfattande saneringar som kräver bygglov, samt de små och medelstora företagen till följd av de stränga krav och skyldigheter som regeringen påför dem särskilt i fråga om laddningspunkter för elbilar och byggandet av dem.

Avvikande mening

Vi föreslår

Utlåtande EkUU 14/2020 rd
Avvikande mening

att 5 § 3 mom., 6 § 3 mom. och 10 § ändras som följer:

5 §

Utrustande av nya byggnader med laddningspunkter för elfordon eller beredskap för sådana laddningspunkter

I en sådan ny byggnad som inte är ett bostadshus och som har mer än 10 parkeringsplatser ska det installeras en laddningspunkt för snabbladdning eller alternativt

4) beredskap för en laddningspunkt för varje parkeringsplats

6 §

Utrustande av byggnader som genomgår större renoveringar med laddningspunkter för elfordon eller beredskap för sådana laddningspunkter

I en sådan byggnad som inte är ett bostadshus, där det görs en större renovering och där det finns mer än 10 parkeringsplatser ska det installeras en laddningspunkt för snabbladdning eller alternativt

4) beredskap för en laddningspunkt för varje parkeringsplats

10 §

Undantag som gäller laddningspunkter för elfordon och beredskap för sådana laddningspunkter

Vad som föreskrivs i 5 § 3 och 4 mom., 6 § 3 och 4 mom. samt 7 § gäller inte installation av laddningspunkter eller beredskap för laddningspunkter i byggnader som ägs och används av sådana mikroföretag samt små och medelstora företag som avses i kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag.

Helsingfors 3.6.2020

Sakari Puisto saf
Veikko Vallin saf
Minna Reijonen saf